

Miejsce na identyfikację szkoły

ARKUSZ PRÓBNEJ MATURY Z OPERONEM JĘZYK POLSKI

POZIOM ROZSZERZONY

**LISTOPAD
2013**

Czas pracy: 180 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 11 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Wypracowanie napisz w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Możesz korzystać ze słownika poprawnej polszczyzny i słownika ortograficznego.

Życzymy powodzenia!

Za napisanie
wypracowania
można otrzymać
łącznie **40 punktów**.

Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

**KOD
ZDAJĄCEGO**

**Tworzenie tekstu własnego w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu
Wybierz temat i napisz wypracowanie nie krótsze niż trzy strony (około 250 słów).**

Temat 1. Analizując i interpretując fragment powieści *Dzidzia* Sylwii Chutnik, przedstaw postawę i emocje bohaterki. Zwróć uwagę na sposób ukształtowania narracji. Jaka rolę w tym tekście odgrywają nawiązania do Wielkiej Improwizacji z III cz. *Dziadów*?

Sylwia Chutnik, *Dzidzia* (fragmenty)

Otóż i stoję tu, przed Sądem Okręgowym Warszawy. Samotna. Zmoknięta. Z gorączką rozpalającą głowę. Jakaś opętana, nieswoja.

Mówię.

Doprowadzona do granic możliwości, za którymi nie można już zrobić niczego ponad to, co ja zrobię teraz.

Jestem kobietą w średnim wieku, której odebrano córkę. Nie mam ładnego domu, ładnego dziecka i ładnego życia. Dwie panie z opieki społecznej powiedziały, że nie zasługuję na macierzyństwo, bo jestem na nie za głupia. Ale pytam, tu, jak stoję przed gmachem sprawiedliwości i ostoji Rzeczypospolitej: czy naprawdę ja na nic nie zasługuję? Nic mi się nie należy od życia, nic mi się od was, ludzie, nie należy?

Myśl mi się nagle wyklarowała, leci bystro, mimo zmęczenia oraz upadku nadziei wszelkiej na pozytywne rozpatrzenie kwestii mego życia. Wiem, że nie ruszę się stąd, dopóki nie zwrócicie mi mojego dziecka, niepełnosprawnej Dzidzi. Macie ją kurierem tu przysłać, pojechać po nią limuzyną na sygnale. Mało tego, możecie ją ulepić z cząstek przesłanych drogą lotniczą, z plasteliny zagnieść. Nakleić jako *decoupage*. Mam ją mieć przed sobą całą i zdrową, bo chociaż nie jest moją własnością, to ją urodziłam i ma tu być! Nie popuszczę.

Za te wszystkie matki z powyrywaniem włosów od utrapień, za te suki grzebiące swoje szczeniaki po ruinach, po grobach tymczasowych. I za te, którym niechciane dzieci pakowano do brzuchów i kazano karmić własnymi wnętrznościami.

Jak strumienie podziemne ludzi, wytaczające się na zewnątrz w centrum waszych miast, mówię dziś do nieczynnego urzędu wagi państwowej. Gdzie nikt mnie nie słyszy, ludzi nawet nie ma wokół, aby stworzyć sztuczne zbiegowisko w celu pogapienia się na wariatkę.

Nie ma nikogo, niedziela i deszcz. Ale ja się przyzwyczaiłam, że samotnie muszę domagać się swojego i że nikt mnie nie słucha, bo też i ja zbyt rzadko mówię. Język płacze się zazwyczaj przy zwykłym kupowaniu bułki w sklepie, ale dziś jest jakby nowy, jakby nie mój własny, język chce dalej międlić słowa i wypluwać je jak wściekłe zwierzę.

Oskarżam wszystkich ludzi na świecie i oskarżam historię, że doprowadziła mnie do stanu bezużytecznej ściery do podłogi, która całą sobą musi zmywać plwociny bachora. Oskarżam rodziny polskie i polskie krajobrazy, bo przez nich musiałam tyle lat patrzeć na moje ukochane dziecko przebrane w idiotyczny dres z kreszu i różowe legginsy, które leżało i się śliniło. Leżało i patrzyło się na mnie durnie, nie mówiąc nic, bo nie było sensu mówić.

Jestem teraz jak mistrzyni ceremonii, która wyciąga do was ręce i kręci nimi do woli, we wszystkie strony. A wy macie się kręcić razem z nimi, już nigdy odwrotnie. Tworzę wiry, które mają was wchłonać, tak jak i mnie wchłoneła cała przeszłość tego kraju. Z jego wojnami, powstaniem, wypędzeniami i powrotami. Z nowym systemem i ciągle tym samym. Gdzie nie ma miejsca dla starych kobiet i młodych dzieci.

Gdzie nie ma miejsca na zapomnienie, jest tylko ciągle grzebanie palcem w przebitym włócznią boku.

Są tylko zmieniające się wspomnienia i wieczne poczucie krzywdy. Że oni nam zrobili, że my zrobiliśmy innym. Że człowiek człowiekowi, ale historia nam wszystkim.

Śpiewam dziś Pieśń Oburzenia, pieśń tworzenia nowej mnie. Siła i dzielność pozwalają mi krzyżeć, stać tu prosto z rozwianymi włosami i umorusanym płaszczem wyszargniętym spod tyłka Polski. Ja tu jestem, widzicie? [...]

Moja Pieśń to nieśmiertelność, czuję nieśmiertelność, nieśmiertelność dla mnie i mojej córki dziś tu tworzę. Domagając się już nie tylko odszkodowania za krzywdy, domagając się odwołania historii tutaj, teraz. Od dziś! [...]

Dziś mój zenit, moc moja dzisiaj się przesili. Dziś jest chwila przeznaczona. [...]

Jestem na ulicy i grożę wam wszystkim: wy mnie jeszcze popamiętacie! Przyśnię wam się dzisiaj w nocy, w rozwianych włosach, które mi wypadają na skutek braku ampułek witaminowych. Będę stała nad łóżkiem, drapiąc zawzięcie po waszych twarzach moimi nie-tipsami. Będę szeptuchą sączącą do uszu najokropniejsze historie o przetrwaniu w czasach zagłady. Wypalę papierosy i na ich miejsce włożę do pudełka zdjęcia mojej uśmiechniętej rodziny opatulonej słusznym poczuciem sprawiedliwości. [...]

Ja przenoszę w sobie treści. Nie spodziewaliście się tego po mnie, prawda?

Odbieram słowa, one lecą. Tylko nikt ich nie chce słuchać, nikt ich nie chce słyszeć.

Rozsypują się po ludziach, toczą się, grają i świecą. Już są dalekie, ale jeszcze je czuję. Cieszę się ich brzmieniem. Potem śpiewam je sama sobie. Sama sobie powtarzam, co babka mówiła. [...]

A mi oddajcie córkę. Dajcie pieniądze za te wszystkie lata nędzy i rozpacz. Gdzie jesteście? Otwierajcie!

Wy tylko milczycie. Wiem teraz, ja was zbadalam. Zrozumiałam, coście wy za spryciarze i kto wami włada. Ten tylko, kto się wrył w waszą historię, w trupie ciało, ten zrozumie mnie, babę starą. Samotną, omijaną. Przemoczoną i zmęczoną. Niepotrzebnie tu może państwa niepokojąca, ale nie po to żem tu jechała, aby przeproszać.

Zło-dzie-je! Precz!! Z tego gmachu sądowego, z tego kraju biało-czerwonego, precz! Nie dbacie o ludzi naznaczonych historią, oddajcie mi moją historię – żywą lub martwą. Oddajcie mi moje ciało, ciało dziecka, ciało matki i babki. [...]

Jak Demeter przychodzi dziś szukać swojej Kory, jak zbłąkana Bogini Płodności grożę Wam – jeśli nie oddacie mi córki, to nogi z dupy powyrywam! [...]

Sylwia Chutnik, *Dzidzia*, Warszawa 2009

Temat 2. Analizując i interpretując *Streszczenie* Wisławy Szymborskiej oraz *Pytania do Hioba* Anny Kamińskiej, porównaj sposób kreowania postaci Hioba. Zwróć uwagę na funkcje nawiązania do motywu biblijnego.

Wisława Szymborska *Streszczenie*

Hiob, doświadczony na ciele i mieniu, złorzeczy doli ludzkiej. To wielka poezja. Przychodzą przyjaciele i rozdzierając szaty swe badają winę Hioba przed obliczem Pana. Hiob woła, że był sprawiedliwy. Hiob nie wie, czemu osiągnął go Pan. Hiob nie chce mówić z nimi. Hiob chce mówić z Panem. Zjawia się Pan na wozie wichru. Przed otwartym do kości chwali dzieło swoje: niebiosą, morza, ziemię i zwierzęta. A osobliwie Behemota, a w szczególności Lewiatana, dumą napawające bestie. To wielka poezja. Hiob słucha – nie na temat mówi Pan, bo nie na temat pragnie mówić Pan. Pośpiesznie przeto korzy się przed Panem. Teraz wypadki następują szybko. Hiob odzyskuje osły i wielbłądy, woły i owce dwakroć przyczynione. Skóra obrasta wyszczerzoną czaszkę. I Hiob pozwala na to. Hiob się godzi. Hiob nie chce psuć arcydzieła.

Wisława Szymborska, *Streszczenie* [w:] Wisława Szymborska, *Poezje*, Warszawa 1987

Anna Kamińska
Pytania do Hioba

Hiobie zachodzę w głowę
co ci pomogło przetrwać
jedna setna twoich klęsk nieszczęść chorób
zdruzgotałaby każdego
można by rzec że zszedłeś
na samo dno niedoli
gdyby niedola ludzka mogła mieć dno

Będiesz wiecznym Hiobem
Hiobem powracającym
symbolem niezawinionego cierpienia
jakbyś już zawisł na krzyżu

Coś sobie powtarzał
gdy cię opuścili wszyscy
gdy wszystko straciłeś
i łaknąłeś tylko śmierci

Jak się cierpi tak bardzo
jak się żyje z wątrową poszarpaną
z pokąsanym sercem
z wstrętem do siebie samego
Jak się znosi życie
które już nie jest życiem

Hiobie od wszystkich moich pytań
wezbrałoby morze
jesteś dla mnie samą ciemnością
niewiedzą zdumieniem

Ale każde pytanie moje milknie w drodze
jest jak ręka co by chciała
dotknąć twojej dłoni
i zawisła w pół gestu
Boję się poruszyć twój ból
zarosły może niby pocisk w ranie

Dlaczego zdaje nam się że wiedza tkwi w cierpieniu
a nie w radości
Może to błąd perspektywy
Raczej za wesołymi by nam biegać
i pytać gdzie przyczyna ich radości
skąd mądrość śmiechu
Od nich się uczyć raczej
niż badać cierpiących
studiować męki chorych
jakby tam tkwiła prawda

Ty wiesz jak do nieszczęścia zbiegają się ludzie
Jest w tym coś więcej od pustej ciekawości
Charczącym konającym zemdlonym
wydrzeć ich tajemnicę
wyszarpać z ich trzewi prawdę śmierci
Jak się umiera
Tak jak się żyje
Najprostszy noszą w sobie to przecucie

Hiobie chciałabym cię tylko zapytać o jedno
Lecz to pytanie także
mogłoby cię zranić
Hiobie już o nic nie pytam
W twoich oczach
jak w młynie
jest więcej wody
niż w moich ustach ziarna pytań
żegnaj

A Hiob odwrócił się
i szeptał Panie Panie

Anna Kamieńska, *Pytania do Hioba* [w:]
Anna Kamieńska, *Dwie ciemności i wiersze ostatnie*, Poznań 1989

WYPRACOWANIE

na temat nr: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Język polski. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Lined writing area consisting of numerous horizontal dotted lines for text entry.

Język polski. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

*Język polski. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”*

A series of horizontal dotted lines for writing.

Język polski. Poziom rozszerzony
Próbna Matura z OPERONEM i „Gazetą Wyborczą”

Dotted lines for writing.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

● **Scena I** (nazywana sceną więzienną) – akcja toczy się w Wigilię Bożego Narodzenia 1823 roku. Na kartach dramatu Mickiewicz przywołał swoich przyjaciół filomatów i filaretów (np. Tomasz Zan, Jan Sobolewski, Antoni Frejend, Jacek Pietraszkiewicz, Adam Suzin, Ignacy Domeyko nazwany Żegotą). Najważniejsze w tej scenie są opowiadanie Sobolewskiego o zesłanych na Sybir uczniach i studentach ze Żmudzi (elementy mesjanizmu) oraz wampiryzna pieśń zemsty Konrada.

● **Scena II** (Improwizacja) – pozostawiony sam w celi poeta Konrad wygłasza Wielką Improwizację, w której żąda od Boga władzy nad ludźmi („daj mi rząd dusz”), wierzy bowiem, że nie tylko może tworzyć wielką poezję, ale i dać narodowi wolność. Oskarża Boga o nieczułość na los Polski, na cierpienia ludzi, o kierowanie się tylko rozumem. Jego lucyferyczny bunt wpływa jednak nie tylko z dumy i przekonania o własnej wielkości, ale przede wszystkim z miłości do ojczyzny. Gdy wątpiąc w sprawiedliwość Boga, posuwa się niemal do bluźnierstwa, pada zemdlony. Szatan triumfuje.

● **Scena III** (egzorcyzmy księdza Piotra nad Konradem) to walka księdza Piotra z szatanem o duszę Konrada. Zwycięża w niej ksiądz, wyjednając Konradowi wybaczenie na sądzie archaniołów.

● **Scena IV** (widzenie Ewy) – akcja toczy się w wiejskim domu w okolicach Lwowa, Ewa modli się za duszę uwiecznionego poety (Konrad).

● **Scena V** (widzenie księdza Piotra) – jedna z najważniejszych scen III części *Dziadów*. Bóg w widzeniu zsyła pokornemu księdzu wielką wizję cierpień i zmartwychwstania Polski. Symbolika sceny jest oparta na biblijnych scenach męki Chrystusa. Polska ma do odegrania rolę Mesjasza (mesjanizm polski), by swym cierpieniem odkupić inne narody. Jej wyzwolicielem ma być tajemniczy mąż („a imię jego czterdzieści i cztery” – mistyka liczb wywiedziona z Kabały).

● **Scena VI** (sen Senatora) – diabły męczą śpiącego Senatora, zsyłając mu sen o niełasce carskiej.

● **Scena VII** (salon warszawski) – podobnie jak w scenie więziennej występują tu autentyczne postaci. Spośród nich na pierwszy plan wysuwa się porucznik Piotr Wysocki, przywódca spisku podchorążych z powstania listopadowego, który dokonuje oceny narodu („Nasz naród jak lawa”).

● **Scena VIII** (bal u Senatora) – ukazuje senatora Nowosilcowa i jego otoczenie. W scenie balu przedstawiono kontrast między tą grupą a patriotami. Występuje tu wiele wątków, z których najważniejszy jest wątek Rollinsona i jego matki. Scena kończy się spotkaniem skazanego na zesłanie Konrada z księdzem Piotrem.

● **Scena IX** – noc *Dziadów*, 1824 rok. Guślarz na prośbę Kobiety próbuje wywołać ducha, który przed laty pokazał się jej właśnie w noc *Dziadów* (cz. II – Widmo z raną w piersi). Był to duch człowieka żyjącego. Ponieważ milczał, kobieta rozpoznaje go wśród więźniów więzionych w kibitce. Ma ranę w piersi i na czole – to Konrad.

● Ustępę III części *Dziadów* (*Droga do Rosji, Przedmieście stolicy, Petersburg, Pomnik Piotra Wielkiego, Przegląd wojska, Oleszkiewicz*) ukazują obraz Rosji carskiej jako tworu szatana oraz krainy terroru i przemocy.

● **Wiersz Do przyjaciół Moskali** – wspomnienie przyjaciół z kręgu dekabrystów – Bestużewa i Rylejewa, straconych z rozkazu cara.

Wejście do dawnego klasztoru Bazylionów w Wilnie, w którym znajduje się cęła Konrada

na stronie ▶ 129

- b) stylizacja na język urzędowy (charakterystyczne formy i słownictwo),
- c) stylizacja na język romantyczny (cytaty, parafrazy, patos, słownictwo),
- d) ironia (np. wykorzystanie związków frazeologicznych w innych kontekstach),
- e) ekspresja, emocjonalność wypowiedzi (wykrzyknienia, powtórzenia),
- f) ton oskarżenia (opozycja ja–wy, anafory: „Oskarżam... Oskarżam”, pytania retoryczne),
- g) funkcja graficznego wyróżnienia słów (np. „Zło-dzie-je”),
- h) funkcje przywoływania motywów biblijnych i mitologicznych.

Zacznij
przygotowania
do matury już dziś

Kup vademecum

nowysklep.operon.pl/matura

owiedzi.
ich sens

Zobacz fragment

dstaw
ką rolę

strona 129

spote-

4. Nawiązania do Wielkiej Improwizacji (0–3 pkt)

Na przykład:

- a) kreacja bohatera: samotny, wyobcowany, zbuntowany, czujący niezwykłość chwili,
- b) motywy romantyczne: nieśmiertelność, cierpienie za miliony, moc twórcza,
- c) forma wypowiedzi: monolog stylizowany na monolog romantyczny (aluzje, cytaty, parafrazy).

5. Funkcja nawiązań (0–2 pkt)

Na przykład:

- a) wyeksponowanie oskarżenia osoby skrzywdzonej,
- b) negatywna ocena mitu narodowego (utożsamianie z Polską, konieczność poświęceń),
- c) polemika z mitami romantycznymi, romantycznym wzorcem jako źródłem funkcjonowania społecznego; wskazanie na niedopasowanie tego modelu do współczesności (cierpienie za miliony).

6. Wnioski (0–3 pkt)

Pełny wniosek (3 pkt)

Określenie motywów działania bohaterki, wskazanie źródeł emocji; określenie funkcji językowego ukształtowania tekstu oraz nawiązania do dramatu Adama Mickiewicza.

Częściowy wniosek (2 pkt)

Określenie motywów działania bohaterki, wskazanie źródeł emocji.

Próba podsumowania (1 pkt)

Określenie motywów działania bohaterki lub wskazanie źródeł emocji.

II. Kompozycja (0–2 pkt)

Kompozycję wypracowania ocenia się wtedy, gdy przyznane zostały punkty za rozwinięcie tematu.

podporządkowana zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnętrznie, przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym (2 pkt)

uporządkowana wobec przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części (1 pkt)

Uwaga: Jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

III. Styl (0–2 pkt)

jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; urozmaicona leksyka (2 pkt)

zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny; wystarczająca leksyka (1 pkt)

Uwaga: Jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

IV. Język (0–8 pkt)

język w całej pracy komunikatywny, poprawna, urozmaicona składnia, poprawne: słownictwo, frazeologia i fleksja (8 pkt)

język w całej pracy komunikatywny, poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja (6 pkt)

język w całej pracy komunikatywny, poprawna fleksja, w większości poprawne składnia, słownictwo i frazeologia (4 pkt)

język w pracy komunikatywny mimo błędów składniowych, leksykalnych (słownictwo i frazeologia), fleksyjnych (2 pkt)

język w pracy komunikatywny mimo błędów fleksyjnych, licznych błędów składniowych, leksykalnych (1 pkt)

Uwaga: Jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

Jan Twardowski

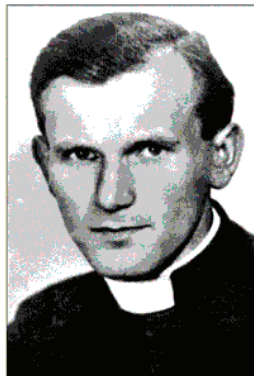
wie współczesnym świecie. Bohater twórczości Stachury – włóczęga bez celu nieustannie poszukuje sensu życia i „ucieka przed śmiercią”. Przyjmuje postawę franciszkańskiego umiłowania natury i romantycznego buntu przeciw światu i jego schematom. Tomiki: *Dużo ognia, Po ogrodzie niech hula szarańcza, Piosenki; powieść Siekierzada albo zima leśnych ludzi; dialog filozoficzno-poetycki Fabula rasa. Rzecz o egoizmie.*

Wisława Szymborska (1923) – laureatka literackiej Nagrody Nobla (1996 r.) za całokształt

Wisława Szymborska

twórczości, poetka, tłumaczka, eseistka, przedstawicielka współczesnego nurtu egzystencjalnego. Sięga po ironię, dystans, subtelny żart. Najczęściej stosuje wiersz wolny, inspirowany poetyką baroku, co widoczne jest w stosowaniu paradoksu i antynomii. Jej wiersze to liryka refleksyjna, intelektualna, mająca podłoże filozoficzne. Poetka często porusza zagadnienia z zakresu moralistyki; w centrum swojego zainteresowania stawia człowieka. Tomiki: *Wołanie do Yeti, Wszelki wypadek, Ludzie na moście, Chwila, Dwukropek.*

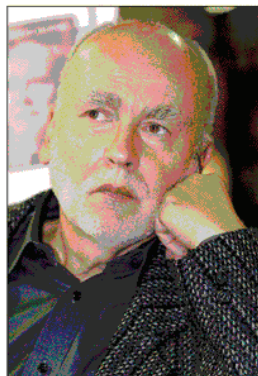

Karol Wojtyła

Epatował drastyczną tematyką, słownictwem, sposobem obrazowania. Nawigował do surrealizmu i poetyki snu. Zmarł śmiercią samobójczą. Tomiki: *Sezon, Inna bajka.*

Karol Wojtyła (1920–2005) – od 1978 roku papież Jan Paweł II, poeta, filozof. Pisał pod pseudonimami: Andrzej Jawień, A. J., Piotr Jasień, Stanisław Andrzej Gruda. Autor dramatów i liryków o tematyce religijnej, moralnej, etycznej. Dramaty: *Hiob, Jeremiasz, Brat naszego Boga, Przed sklepem jubilera; poezje: Pieśń o blasku wody, Rozważanie o śmierci, Myśląc Ojczyzna, Tryptyk rzymski.*

Adam Zagajewski (1945) – poeta i eseista z pokolenia Nowej Fali, współautor manifestu pokolenia Świat nieprzedstawiony (wraz z Julianem Kornhauserem), założyciel krakowskiej grupy poetyckiej „Teraz”. W 1981 roku wyemigrował do Paryża, od 2002 roku z powrotem w Polsce, związany ze środowiskiem Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tomiki: *Komunikat, Sklepy mięsne, Jechać do Lwowa, Ziemia ognista.*

Adam Zagajewski

Jan Twardowski (1915–2006) – ksiądz, poeta; studiował polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim; walczył w powstaniu warszawskim; przedstawiciel poezji religijnej, w której dominuje nurt franciszkański, nastrojowość i poczucie humoru. Prawdy moralne przekazywane są w sposób ciepły, prosty, nieco żartobliwy. Tomiki: *Znaki ufności, Niebieskie okulary, Na osiołku, Krzyżek na drogę.*

Rafał Wojaczek (1945–1971) – dwudziesto-wieczny „poeta przeklęty”.

na stronie ▶ 201

na stronie ▶ 9

g) interpretacja tytułu,
h) interpretacja puenty.

Zobacz fragment

strona 201

Zobacz fragment

strona 9

Kup vademecum

nowy sklep operon.pl/matura

5. Sposób kreowania postaci Hioba w wierszu Anny Kamieńskiej (0–5 pkt)

Na przykład:

- a) liryka zwrotu do adresata (Hiob adresatem monologu),
- b) podziw, szacunek dla postawy bohatera wyrażony w epitetach i wyliczeniach,
- c) cierpienia bohatera przedstawione w porównaniach (np. „ból zarosły może niby pocisk w ranie”),
- d) metafory i pytania ukazujące niemożność zrozumienia postawy Hioba, dotarcia do sensu jego cierpienia (np. „każde pytanie moje milknie w drodze”),
- e) funkcja związków frazeologicznych,
- f) interpretacja tytułu,
- g) funkcja motywów religijnych (np. krzyż),
- h) funkcja sentencji (np. „Jak się umiera/ Tak się żyje”).

6. Funkcje nawiązania do historii Hioba w obu utworach (0–3 pkt)

Na przykład:

- a) ukazanie uniwersalizmu ludzkich doświadczeń,
- b) potrzeba zrozumienia postawy Hioba,
- c) próba zrozumienia decyzji Boga,
- d) szukanie sensu cierpienia,
- e) refleksja na temat człowieka, jego samotności,
- f) refleksja na temat obecności Boga w życiu człowieka, jego relacji z człowiekiem.

7. Wnioski (0–3 pkt)

Pełny wniosek (3 pkt)

Dostrzeżenie podobieństw (np. postawa Hioba, motyw cierpienia w życiu ludzkości) i różnic (np. proza poetycka – liryka, język, stosunek postaci mówiącej do bohatera) w sposobie kreowania postaci Hioba, wykorzystanie odpowiednich kontekstów (np. historycznoliteracki, biblijny).

Częściowy wniosek (2 pkt)

Dostrzeżenie podobieństwa i różnicy w sposobie kreowania postaci Hioba.

Próba podsumowania (1 pkt)

Dostrzeżenie podobieństwa lub różnicy w sposobie kreowania postaci Hioba.

II. Kompozycja (0–2 pkt)

Kompozycję wypracowania ocenia się wtedy, gdy przyznane zostały punkty za rozwinięcie tematu.

podporządkowana zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnętrznie, przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym (2 pkt)

uporządkowana wobec przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części (1 pkt)

Uwaga: Jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

III. Styl (0–2 pkt)

jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; urozmaicona leksyka (2 pkt)

zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny; wystarczająca leksyka (1 pkt)

Uwaga: Jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

IV. Język (0–8 pkt)

język w całej pracy komunikatywny, poprawna, urozmaicona składnia, poprawne: słownictwo, frazeologia i fleksja (8 pkt)
język w całej pracy komunikatywny, poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja (6 pkt)
język w całej pracy komunikatywny, poprawna fleksja, w większości poprawne składnia, słownictwo i frazeologia (4 pkt)
język w pracy komunikatywny mimo błędów składniowych, leksykalnych (słownictwo i frazeologia), fleksyjnych (2 pkt)
język w pracy komunikatywny mimo błędów fleksyjnych, licznych błędów składniowych, leksykalnych (1 pkt)

Uwaga: Jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

V. Zapis (0–2 pkt)

bezbłędna ortografia; poprawna interpunkcja (nieliczne błędy) (2 pkt)
poprawna ortografia (nieliczne błędy różnego stopnia); na ogół poprawna interpunkcja (1 pkt)

Uwaga: Jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

VI. Szczególne walory pracy (0–4 pkt)